

Wegwijzers in de Bijbel

Het verhaal van de Bijbel op eenvoudige manier verteld

53. De Rechters (Deel 1)

Bijbelgedeelte: Rechters 3:7-8:32

Otniël

De eerste rechter was Otniël. Hij was een zoon van de broer van Kaleb, die we kennen als een van de twaalf verspieders van het beloofde land in de tijd van Mozes. Jozua en Kaleb waren de enigen die vertrouwden dat de HEER, hun God, de Israëlieten de overwinning zou geven op de reusachtige strijders van de Kanaänieten. Otniël had niet zichzelf benoemd als rechter, om de problemen wel even op te lossen, maar hij was "gedreven door de Geest van de HEER". Hij en zijn leger brachten de Aramese koning, die Israël acht jaar lang had onderdrukt, een zware nederlaag toe. Daarna had Israël veertig jaar rust.

Ehud

Maar de Israëlieten gingen of bleven doen "wat slecht is in de ogen van de HEER". Daarom stuurde Hij de Moabieten op hen af. Samen met de Ammonieten en de Amalekieten versloegen ze Israël, en namen Jericho in – de stad van waaruit de veroveringstochten van Israël begonnen. Achttien jaar werd het land door Eglon, de koning van de Moabieten, geplunderd. Israël riep de HEER daarom te hulp, en Hij zond Ehud uit de stam Benjamin om hen te verlossen. Hij moest de opgelegde belasting aan Eglon gaan afdragen, maar nam een kort zwaard mee, dat hij verborg onder zijn kleding. Met een list wist hij alleen met koning Eglon te zijn, doodde hem en ontsnapte. Bij terugkomst riep hij de Israëlieten bij elkaar, en vroeg hen met hem mee te gaan: "Volg mij, want de HEER heeft uw vijanden, de Moabieten, aan u uitgeleverd". Ze versloegen een leger van tienduizend Moabieten. Daarna had Israël tachtig jaar rust.

Debora

Na de dood van Ehud deden de Israëlieten weer wat slecht was in de ogen van de HEER. Daarom gaf Hij hen over aan Jabin, de koning van de Kanaänitische stadstaat Hazor. Hij had maar liefst negenhonderd ijzeren strijdswagens "en heerste met harde hand over Israël, wel twintig jaar lang". Opnieuw riepen de Israëlieten de Heer te hulp. In die tijd was de profetes

Debora rechter over Israël. Zij riep ene Barak bij zich, en gaf hem, in de Naam van de HEER, opdracht met een leger van tienduizend man uit de stammen Naftali en Zebulon ten strijde te trekken. De legeroverste van Jabin, Sisera, zou dan tegen hen optrekken. De HEER verzekerde dat Barak hem dan zou verslaan. Barak wilde dat wel doen, als Debora met hem meeding. Ze zei dat ze dat wel wilde doen, maar dat dan niet Barak maar een vrouw de eer voor de overwinning zou krijgen. Toen Debora in het legerkamp tegen Barak zei: "Vooruit! Vandaag levert de HEER Sisera aan u uit. Hij zal voor u uit gaan", ging hij over tot aanval. De HEER liet paniek uitbreken in het kamp van de vijand. Alle manschappen van Sisera werden gedood, maar hijzelf sloeg op de vlucht, naar een familie waar hij veilig dacht te zijn. Jaël, de vrouw van die familie, nodigde hem uit binnen te komen en verzorgde hem. Maar terwijl hij sliep, doodde zij hem. In de tijd die volgde wist Israël de macht van Hazor steeds verder te verkleinen, totdat er niets meer van over was. Dat gaf Israël veertig jaar rust.

Gideon

Omdat de Israëlieten bleven doen wat slecht is in de ogen van de HEER, gaf Hij hen in de macht van de Midjanieten, die hen – samen met de Amalekieten en andere woestijnvolken uit het oosten – zeven jaar lang plunderde. Elk jaar kwamen ze de oogst op het land vernielen, en al het vee roven, zodat er niets overbleef om van te leven. Het normale leven kwam ten einde: de vrede en rust veranderden in angst en paniek, en de agrarische bevolking verliet dorpen en tenten om in grotten en bergspleten te gaan wonen. De armoede was bitter, en het volk riep de HEER te hulp. Hij stuurde een profeet, die Israël erop wees wat de oorzaak van hun ellende was: ze hadden niet geluisterd naar wat de HEER had gezegd: dat zij de goden van het land Kanaän niet mochten vereren, omdat Hij hun enige en ware God was.

Toch kwam de HEER Israël te hulp. Hij zond een engel naar Ofra in Manasse. Daar woonde een man die Joas heette. Zijn zoon Gideon was bezig heel voorzichtig wat tarwearen uit te kloppen in een wijnpersbak, zodat niemand kon zien waar hij mee bezig was. De engel zei: "Dat de HEER met je mag zijn, dappere krijgsman". Gideon reageerde, verbitterd door de vergeefse strijd tegen de vijand en de ellende waarin zij leefden: "Mag ik u vragen, als de HEER ons werkelijk bijstaat, waarom overkomt ons dit dan allemaal? Waar blijft Hij dan met Zijn wonderbaarlijke daden, waarover onze voorouders hebben verteld? Uit Egypte heeft Hij ze geleid, zeiden ze toch? Nu trekt Hij Zich in ieder geval niets van ons aan en zijn we overgeleverd aan de Midjanieten". Gideon wist niet dat hij tot een engel sprak. Die antwoorde hem: "Toon je moed en bevrijd Israël, dat is mijn opdracht. Dat kun je omdat Ik je bijsta. Je zult de Midjanieten verslaan". Gideon vroeg hem om een teken dat hij door God gestuurd was. De engel gaf hem dat,

door het eten dat Gideon voor hem klaarmaakte met vuur te verteren en zelf in het niets te verdwijnen. Toen begreep Gideon dat het een engel van de HEER was, en hij riep: "Nee, HEER! Nee, mijn God! Ik heb oog in oog gestaan met de engel van de HEER!" Maar de HEER stelde hem gerust: hij hoefde niet bang te zijn dat hij zou sterven. Gideon bouwde een altaar voor de HEER, dat hij "De HEER geeft rust" noemde.

Maar diezelfde nacht zei de HEER tegen Gideon, dat hij het altaar voor Baal van zijn vader moest afbreken, de aan Asjera gewijde paal ernaast omhakken, en een ander altaar voor de HEER bouwen. Daarop moest hij de prachtige stier van zijn vader offeren, die hij al zeven jaar had laten leven. Nou, dat durfde hij natuurlijk niet op klaarlichte dag te doen, dus deed hij dat nog diezelfde nacht. De volgende morgen gaf dat heel wat tumult. Toen de stadsbewoners erachter kwamen dat Gideon dat had gedaan, wilden ze hem doodden, en vroegen zij zijn vader hem naar buiten te brengen. Maar Joas had al wel begrepen dat zijn zoon dit niet had kunnen doen als Baäl zelf macht had, en weigerde. Hij dreigde allen te doden die het voor Baäl wilden opnemen, en zei "Laat Baäl het maar tegen hem opnemen omdat Gideon zijn altaar heeft gesloopt".

Toen de Midjanieten en de andere volken weer aan hun jaarlijkse rooftocht begonnen, kwam de Geest van de HEER over Gideon. Hij riep de stammen Manasse, Aser, Zebulon en Naftali bij elkaar, om ten strijde te gaan. Maar eerst zei Gideon tegen God: "Ik wil graag weten of het werkelijk Uw bedoeling is door mijn toedoen Israël te bevrijden, zoals U hebt gezegd". Dat God dat had gezegd zou eigenlijk voldoende moeten zijn voor hem, maar God gaf hem het teken dat hij vroeg. Hij legde een wollen vacht op de dorsvloer en vroeg de HEER de volgende ochtend dauw op de vacht te laten komen, terwijl de dorsvloer droog bleef. En zo gebeurde het. Maar Gideon wilde nog meer zekerheid, en vroeg de HEER of het ook andersom kon. De volgende ochtend was de vacht droog en de grond eromheen nat van de dauw. God had dus veel geduld met Gideon.

Diezelfde ochtend sloeg Israël het legerkamp op bij een waterbron, om met 32.000 man de strijd met de Midjanieten aan te binden. Maar de HEER zei Gideon dat zijn leger te groot was, omdat Hij niet wilde dat Israël zich bij de overwinning op de borst ging kloppen. Iedereen die bang was mocht vertrekken, waarop 22.000 duizend mannen het kamp verlieten. Maar de HEER vond een leger van tienduizend man nog steeds te groot. Gideon moest allen naar het water sturen en ze daar laten drinken. De mannen die op handen en voeten het water opslurpten met een hand aan de mond mochten mee, maar wie knielden voor het water niet. Slechts driehonderd mannen dronken "zoals honden doen". De HEER beloofde Gideon dat hij met die driehonderd man Israël zou bevrijden. Die nacht gaf de HEER Gideon bevel de vijand aan te vallen. Maar als hij dat met zijn weinige mannen

niet durfde, moest hij met zijn dienaar naar het vijandelijke kamp gaan om af te luisteren wat ze daar zeiden. Daar hoorde hij twee wachten praten over een droom van een van hen. De ander legde de droom zo uit, dat

die over Gideon ging en dat God hem de overwinning zou geven. Gideon dankte God voor wat hij had gehoord en ging direct naar het kamp om zijn mannen op te roepen tot de strijd. Ze verdeelden zich in drie groepen van honderd man. Iedere man kreeg een ramshoorn en een lege waterkruik met daarin een brandend fakkel. Door rond het vijandelijke kamp allemaal tegelijk op de ramshoorns te blazen, de kruiken kapot te slaan en te schreeuwen "Voor de HEER en voor Gideon", zou daar grote verwarring ontstaan; want het lawaai, geschal en geschreeuw zouden het vermoeden wekken van

een groot leger. En inderdaad: de Midjanieten werden zo bang, dat ze op hun vlucht elkaar met hun zwaarden te lijf gingen. Om ze definitief te verslaan liet Gideon de mannen die naar huis waren gegaan en gestuurd weer oproepen, en ook vroeg hij de hulp van de stam Efraïm. Zo versloegen zij de Midjanieten. Hun nederlaag was zo groot, dat ze geen kracht meer hadden het tegen Israël op te nemen. Onder Gideon had Israël veertig jaar rust.

De Israëlieten waren zo blij dat zij bevrijd waren, dat ze Gideon vroegen hun koning te worden. Maar Gideon zei terecht: "Ik zal uw heerser niet zijn, en mijn zoon zal uw heerser niet zijn, want de HEER is uw Heerser". Maar vervolgens ging hij in de fout: hij liet de Israëlieten hem zoveel mogelijk goud brengen; daarvan liet hij een voorwerp maken dat hij plaatste in zijn woonplaats Ofra, waar heel Israël het als een afgod kwam vereren. Dit zou uiteindelijk leiden tot de ondergang van Gideon en zijn familie.